

ปกิณกศิลป์วัฒนธรรม เล่ม ๒๗
จังหวัดสมุทรสงคราม
กรมศิลปากร พิมพ์เผยแพร่ พุทธศักราช ๒๕๖๔

สารบัญ

คำนำ	๓
ประมวลภาพงานถวายผ้าพระกฐินพระราชทานของกรมศิลปากร ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๓ ณ วัดพระงาม อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม วันเสาร์ที่ ๑๗ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓	๑๐
วัดอัมพวันเจติยาราม วรวิหาร	๑๖
ชั้นและตึบบลที่ตั้ง	๑๘
พื้นที่และอาณาเขต	๑๙
ประวัติความเป็นมาและความสำคัญของวัด	๒๐
ศาสนสถานและสถานที่สำคัญภายในวัด	๒๓
อุทยานพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย	๒๘
ทำเนียบเจ้าอาวาสวัดอัมพวันเจติยาราม	๔๒
ประวัติเจ้าอาวาสวัดอัมพวันเจติยารามรูปปัจจุบัน	๔๔
จากแม่กลองถึงสมุทรสงคราม	๔๘
สมุทรสงครามกับประวัติศาสตร์	๕๒
ความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติและเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม	๕๗
สมุทรสงครามวันนี้	๕๙
เมืองบางช้างกับการประกอบสร้างประวัติศาสตร์ (ดนตรี) ไทย	๖๒
ภาพลักษณ์ของ “ดนตรีไทยเดิม” ก่อนการสร้างรัฐสมัยใหม่	๖๖
วัฒนธรรมการดนตรีสองระดับ :	๗๐
จากดนตรีที่ราบลุ่มภาคกลางสู่ดนตรีดั้งเดิมของชาติ	
เมืองบางช้างในประวัติศาสตร์ (ดนตรี) ไทย	๗๖
บทส่งท้าย	๘๓

เมืองสามน้ำ : ว่าด้วยภูมิปัญญาแห่งน้ำและลม	๘๖
แม่น้ำแม่กลอง	๙๐
ระบบสามน้ำในสายน้ำเดียวกัน	๙๒
ระบบน้ำเดียว : ล่มน้ำ	๙๔
ว่าด้วยเรื่องน้ำและลม	๙๖
เมืองสามน้ำ : ภูมิปัญญาสร้างอาชีพ	๙๙
 ภูมิปัญญาท้องถิ่น : “เกลือจิ๊ด” เครื่องสำอางวิถีชาวบ้าน	๑๐๔
ความสำคัญและบทบาทของเกลือโดยสังเขป	๑๐๗
ประเภทของเกลือ	๑๐๙
การผลิตเกลือทะเลที่สมุทรสงคราม	๑๑๒
ผลผลิตต่าง ๆ จากนาเกลือ	๑๑๖
การแปรรูปเกลือจิ๊ดเป็นเครื่องสำอางวิถีชาวบ้าน	๑๑๘
 ไทยทรงดำ วิถีวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ไทชุมชนวัดใหม่บางปิ่น	๑๒๔
ชื่อเรียกและความหมายของไทยทรงดำ	๑๒๗
ความเป็นมาของไทยทรงดำชุมชนวัดใหม่บางปิ่น	๑๒๙
คติความเชื่อเรื่องขวัญ ผี และพิธีเสน	๑๓๐
เครื่องแต่งกายสีดำ สัญลักษณ์ของไทยทรงดำ	๑๓๒
ประเพณี วิถีชีวิต และการอนุรักษ์	๑๓๖
 รู้จักปลาทุแม่กลอง : ที่มาและความอร่อย	๑๔๒
ประวัติความเป็นมาของปลาทุ	๑๔๕
รูปร่างลักษณะของปลาทุ	๑๔๙
วิธีเลือกปลาทุ	๑๕๐
ประวัติความเป็นมาของปลาทุแม่กลอง	๑๕๒
เทศกาลกินปลาทุที่แม่กลอง	๑๕๕
หลากหลายเมนูอาหารจากปลาทุแม่กลอง	๑๕๖

ภาพรวมภารกิจของกรมศิลปากร ในจังหวัดสมุทรสงคราม
ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ๑๖๐

โบราณสถานสำคัญในจังหวัดสมุทรสงคราม ๑๖๘

ทำเนียบโบราณสถานที่ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานสำคัญของชาติ
ในจังหวัดสมุทรสงคราม ๒๓๖

ภาคผนวก ๒๔๑

ภาคผนวก ๑ รายชื่อพระอารามหลวง ที่กรมศิลปากรนำผ้าพระกฐินพระราชทาน
ไปทอดถวาย พุทธศักราช ๒๔๗๗ - ๒๕๖๔ ๒๔๓

ภาคผนวก ๒ หนังสือกรมศิลปากร ด่วนที่สุด ที่ วร ๐๔๐๑/๓๔๙
ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เรื่อง ขออนุญาตนำพระกฐินพระราชทาน
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อนำไปถวาย ณ วัดอัมพวันเจติยาราม ๒๔๙

ภาคผนวก ๓ ประกาศกรมศิลปากร เรื่อง กำหนดการถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ๒๕๓
กรมศิลปากร ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๔ ๒๕๓

ภาคผนวก ๔ คำสั่งกรมศิลปากร ที่ ๒๕๗/๒๕๖๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการ
จัดงานถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน กรมศิลปากร
ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๔ ๒๕๕